

Till ledamöterna i Riksdagens Justitieutskott

Stockholm den 4 maj 2023

Angående lagstiftning mot “munkavleprocesser”

Vi fyra organisationer (Civil Rights Defenders, Journalistförbundet, Reportrar utan Gränser och Tidningsutgivarna) representerar svenska organisationer för medborgerliga och politiska rättigheter, journalister och medieföretag.

Vi tillskriver er i Riksdagens justitieutskott för att uttrycka vår oro kring utvecklingen av [EU-kommissionens förslag till direktiv](#) om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk, så kallade ”SLAPP-rättegångar”.

Vi har tagit del av den [Faktapromemoria](#) (2021/22:FPM93) som redovisades för riksdagen och justitieutskottet. I denna framfördes följande som en ”preliminär svensk ståndpunkt”:

”Regeringen välkomnar kommissionens initiativ för att motverka att rättsprocesser används som ett medel för att tysta journalister, människorättsförsvarare och andra som deltar i den offentliga debatten. Ett fritt meningsutbyte och en fri åsiktsbildning är hörnstenar i en livskraftig demokrati. Förslaget kan bidra till att öka skyddet för journalister, människorättsförsvarare och andra som utövar sin yttrande- och informationsfrihet i Sverige från ogrundade rättsprocesser i andra länder.”

SLAPP-förslaget är nu föremål för överväganden i såväl ministerrådet som EU-parlamentet. Vi har, i fråga om diskussionerna i rådet, med stigande förvåning tagit del av **ett läckt utkast** till kompromissförslag från det svenska ordförandeskapet och måste, tyvärr, konstatera att det innebär drastiska begränsningar av det tilltänkta direktivets tillämpningsområde och att det försvagar och urvattnar dess avgörande skyddsåtgärder. Och där vi måste ifrågasätta dess överensstämmelse med den ovan, och för justitieutskottet, redovisade ”svenska ståndpunkten”.

Vi är väl medvetna om att det svenska ordförandeskapet innebär att Sverige förväntas att inte driva ”egna” frågor utan att, med ett visst mått av kompromisser, föra lagstiftningsakterna framåt. Enligt vår mening innebär det dock inte att man kan kompromissa om grundläggande fri- och rättigheter.

Vi har även uppmärksammat den svenska representationen i Bryssel på problemen i det läckta kompromissförslaget genom en [skrivelse](#).

Mot den bakgrunden vill vi, än en gång, uttrycka vår oro och uppmana justitieutskottet att ta initiativ till att för regeringen med tydlighet klargöra den svenska ståndpunkten.

Vänliga hälsningar,

Civil Rights Defenders

Journalistförbundet

Reportrar utan Gränser

Tidningsutgivarna